

Učí se čínsky aneb jak šla Daniela do světa

Jít do světa na zkušenou není v dnešní době nic neobvyklého. Vzorem pro všechny světoběžníky je pohádkový Český Honza. Ten však šel jen trasu z pece za humna. To Daniela Kotrnetzová, sedmnáctiletá studentka znojemského gymnázia, se vydala do tak vzdálené země, jakou je Čína. Ovšem ne pěšky, ale letecky. Už druhým rokem se totiž učí čínsky. Vloni o hlavních prázdninách absolvovala kurz čínštiny na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. A protože štěstí přeje připraveným (a nebo jak říkají Číňané – jen ten, kdo zná nepřítele i sebe, neprohraje ve stu bitev), rozhodla se pro měsíční studijní pobyt zprostředkovaný Ing. Milenou Vančurovou (majitelkou CK Nova) a organizovaný společností INTACT. „Samozřejmě že tomu předcházela rodinná porada. Rodiče se obávali pustit mě samotnou, navíc se nejedná o levnou záležitost. Uvědomují si však, že investice do vzdělání je to nejlepší, co mi mohou dát a že doma za pecí se toho moc nenaučím. Takže v červnu 2011 jsem vyrazila směr Šanghaj,“ světila se Daniela.

Šanghaj

Pro představu, v jakém městě (oproti Znojmu) se odvážná dívka ocitla, je třeba uvést několik základních údajů. Dvacetimilionová metropole je nejlidnatějším městem Číny, největším přístavem světa. Zaujímá 4. místo mezi městy s nejznečištěnějším ovzduším na světě. V létě dosahují teploty 28° C až 35° C a vlhkost vzduchu nepříjemně stoupá přes 80 %. Roku 1921 zde byla založena Komunistická strana Číny. Šanghajské metro má dvanáct linek, další se staví. V roce 2010 hostila Šanghaj světovou výstavu EXPO. Jedním z novodobých divů je finanční centrum Šanghaje (Pchu-tung) založené v roce 1990. Dnes tady září neony mrakodrapů a v obytné zóně žije kolem osmi milionů lidí. Soupeří s Londýnem, New Yorkem a Hongkongem. Říká se mu nový pupek světa. Sídli zde 600 mezinárodních a čínských finančních institucí.

Řeč, která se zpívá

Čínština není jednoduchý jazyk. Zapisuje se znaky, z nichž každý se vyslovuje určitou slabikou, a ta má nějaký význam. Slabika má tři části – iniciálu, finálu a tón. Inicial je 21 (jsou to souhlásky), finál 36 (třeba „ia“, „iang“, „uan“ atd.). Tóny jsou čtyři. Každá slabika se ve spisovné neboli pekingské čínštině „zpívá“ jedním z nich a má jiný význam, což velmi názorně ukazuje například slabika „ma“. „Ma“ v prvním rovném tónu znamená „matka“. „Ma“ v druhém stoupavém tónu (jako intonace otázky v češtině) je „konopí“. „Ma“ v třetím tónu, jenž nejdříve klesne a pak stoupne (jako české „cože?!“), je „kůň“. A „ma“ ve čtvrtém klesajícím tónu představuje sloveso „nadávat“. Čtyři tóny platí pro pekingskou čínštinu, již hovoří bezmála miliarda obyvatel. Hlavních dialektů je osm a Číňané z různých oblastí země si v mluveném projevu naprosto nerozumějí. Význam jednotlivých znaků však zůstává týž a přespolní s domorodci tak komunikují písemně.

Vlastní pobyt

Studentka bydlela u mladé šanghajské rodiny (otec – učitel na vysoké škole, matka – jako u nás OSVČ zabývající se prodejem oblečení, pětiletá dcera) v bytě 3+1. Kromě ubytování zde měla Daniela zajištěnou i snídani a večeri. „Samá rýže, dosti rozvařená, já jsem místo ní jedla na snídani arašídové máslo namazané na sladkém pečivu (něco jako vánočka, chléb a slané pečivo na náš způsob neznají), na večeri brokolici, brambory, omeletu. Maso mi přišlo takové nezpracované, takže jsem je nejedla.“

Do školy pro zahraniční studenty chodila od pondělí do pátku, výuka probíhala od 9 do 17 hodin s polední přestávkou na oběd (zajišťovala si sama). Třídu o osmi žácích různého věku a

různé národnosti (5 Němců, 1 Švédka, 1 Indka) vyučovali učitel a učitelka (mladí, anglicky mluvící), na dopoledním rozvrhu byla mluvená čínština, odpoledne se učili psanou. Samozřejmě součástí byly průběžné kontrolní testy. Znojemská studentka je zvládla v průměru na 94%, takže jí byl udělen certifikát o úspěšném absolvování. Kromě školy na nic jiného času nezbyvalo, jeden krásný zážitek se jí však přihodil. „Účastnila jsem se setkání Čechů a Slováků žijících v Šanghaji. Schází se jich vždy několik desítek obvykle každý poslední pátek v měsíci. Bylo to velmi příjemné a emotivní.“

Plány do budoucna

I když Daniela krátce žila v jiném světě, v jiné kultuře, poznala studijní řeholi, je odhodlána v tom pokračovat. Příští rok plánuje vyjet do Číny znovu, tentokrát spolu se svou kamarádkou studující čínštinu na vysoké škole, a zdokonalit se v čínském jazyce prostřednictvím alespoň tříměsíčního pracovního pobytu. Chce být nápomocna procesu, kdy čínští turisté budou v hojné míře navštěvovat Znojmo, ona je bude moci doprovázet a podat jim výklad o našem krásném městě v jejich rodném jazyce. Proč se učí čínsky? K jazyku ji přivedly dvě pohnutky. První je obdiv k Číně (k jedné z nejstarších a nejkomplexnějších civilizací světa), druhou zájem o alternativní medicínu. Čína má našlápnuto stát se největší světovou velmocí. Lekce čínštiny se bude v budoucnu hodit jak pro turisty (Čína má 130 měst s více než jedním milionem obyvatel a všude je všechno relativně levné, od hotelů po jídlo), tak pro obchodníky (objem českých vývozu do Číny poroste). Proto Daniela vzkazuje: „Učte se čínsky! Budete to potřebovat.“